

ширення вибірки для включення учнів з різним рівнем фізичної підготовки та академічного розвитку.

Висновок. Єдиноборства відіграють значну роль у розвитку саморегуляції у учнів старших класів. Вони не тільки сприяють фізичному здоров'ю, але й розвивають психологічну стійкість, вчать цілепокладання, самодисципліни та ефективного вирішення проблем. Інтеграція єдиноборств у освітні програми може мати значний позитивний вплив на підготовку молоді до дорослого життя, забезпечуючи їх необхідними навичками саморегуляції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Данчук Ю.П. Аналіз ефективності програми формування готовності підлітків до психічної регуляції поведінки та рухової активності. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*. Херсон, 2014. Вип. 1. Т. 1. С. 160–164.

2. Кудін С.Ф. Перевірка ефективності моделі формування культури саморегуляції майбутніх учителів фізичного виховання у процесі вивчення валеологічних дисциплін. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка [Текст]*. / Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка; гол. ред. Носко М.О. Чернігів: ЧНПУ, 2015. Вип. 132. С. 84–87.

3. Кужельний А.В. Кікбоксинг: теоретичні і техніко-тактичні основи: навчально-методичний посібник. Чернігів: НУЧК імені Т. Г.Шевченка, 2023. 72 с.

4. Кужельний А.В., Кужельний С.А. Методика і організація тренувального процесу у кікбоксингу: навчально-методичний посібник. Чернігів: НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2023. 84 с.

Фессалоніка ЛЕВЧЕНКО
(Київ, Україна)

ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЙ STEM-ОСВІТИ В ГІМНАЗІЇ

Сьогодні у час активного реформування системи освіти, що викликана різними факторами, одним з яких тривала повномасштабна агресія росіян, інноваційний підхід STEM набуває все більшої популярності.

Законом України «Про освіту» визначена головна мета STEM-освіти, що полягає у посиленні розвитку науково-технічного напрямку в навчально-методичній діяльності на всіх освітніх рівнях; створенні науково-методичної бази для підвищення творчого потенціалу молоді та професійної компетентності науково-педагогічних працівників [3].

Так як цей підхід об'єднав кілька освітніх галузей природничу, математичну, технологічну, то виникає запитання: який вчитель-предметник може проводити STEM-уроки?

Інноваційність STEM орієнтованого підходу поглядає у тому, що освітній процес сконцентрований довкола вирішення практичного завдання чи проблеми. Тобто учасники освітнього процесу навчаються віднаходити шляхи подолання проблеми вирі-

шуючи життєві ситуації, а не на теоретичному рівні. Також найбільш розповсюдженою формою STEM-уроків є виконання проєктів.

Проектна діяльність – конструктивна і продуктивна діяльність особистості, спрямована на розв'язання життєво значущої проблеми, досягнення кінцевого результату в процесі цілепокладання, планування і здійснення проєкту. Проектна діяльність належить до унікальних способів людської практики, пов'язаної із передбаченням майбутнього, створенням його ідеального образу, здійсненням та оцінкою наслідків реалізації задумів. Проектування виступає як творча, інноваційна діяльність, оскільки завжди спрямована на створення об'єктивно і суб'єктивно нового продукту [1].

Тому такий підхід до організації освітньої діяльності учнів під силу усім учителям-предметникам та вимагає від них систематичного удосконалення професійної компетентності та регулярної самоосвітньої діяльності.

Самоосвіта – це безперервний процес саморозвитку та самовдосконалення педагогів [2].

З метою підготовки педагогів до проведення STEM-уроків в гімназії було застосовано методи самоосвітньої підготовки, спрямовані перш за все, на розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності, які включали вправи для самопідготовки, тренінги, творчі індивідуальні і групові завдання, практикуми, навчальні семінари, демонстраційні сесії для педагогів з метою ознайомлення, обміну досвідом, навчання щодо реалізації технологій STEM в закладах загальної середньої освіти, а також проєктна діяльність.

Залучення педагогів до проєктної діяльності задля підвищення фахового рівня і розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності сприяло підвищенню особистої впевненості; розвитку комунікативних компетентностей; забезпеченню умов для розвитку критичного мислення, що сприяє рефлексії педагогів; формуванню та розвитку умінь пошуку шляхів вирішення проблеми; розвитку дослідницьких умінь, спостережливості, уміння висувати гіпотези, узагальнювати. Педагоги демонстрували готовність до проведення інтегрованих уроків з елементами природничої, математичної, технологічної галузей.

Щоб визначити ефективність форм підготовки вчителя до реалізації технологій STEM-освіти в гімназії було проведено опитування за допомогою Google-forms. В опитуванні взяли участь 7 закладів загальної середньої освіти, зокрема, гімназії та ліцеї Києва і області, Одеської області, Рівненської і Івано-Франківської областей. Опитування включало 4 запитання із варіантами відповідей і 1 відкритого запитання опишіть який комплекс для підвищення фахової підготовки запропонували б для себе, свої колеги (відповідь обґрунтуйте).

Інші запитання Google-форми для вчителів (опитано 53 особи) були такого змісту: розкрийте значення терміну «самоосвітня підготовка»; у чому полягає Ваша щоденна самоосвітня підготовка для підвищення фахового рівня; яким методам самоосвітньої підготовки (вправи, тренінги, індивідуальні, групові завдання, практикуми, навчальні семінари, демонстраційні сесії, проєктна діяльність) надаєте перевагу і чому; які методи підвищення фахового рівня педагогів застосовує адміністрація Вашого закладу освіти.

Інтерпретація отриманих результатів сприяла такому висновку щодо ефективності форм підготовки вчителя до реалізації технологій STEM-освіти в гімназії: найбільш дієвими були визначені тренінги, проєтна діяльність, навчальні семінари. Також переважна більшість опитаних педагогів намагається власними силами здійснювати самоосвітню діяльність щодо підвищення власного фахового рівня з метою реалізації технологій STEM-освіти в своєму закладі освіти використовуючи різні вправи, інтерактивні технології, тощо.

Отже, становлення професіоналізму педагога відбувається у процесі систематичної самоосвітньої діяльності, що відповідає сучасним тенденціям розвитку освіти і освітнього процесу, сприяє формуванню власного стилю професійної діяльності на основі визначених ефективних форм підготовки (тренінги, проєтна діяльність, навчальні семінари) і реалізації технологій STEM-освіти в закладах загальної середньої освіти, зокрема, в гімназії та вимагає необхідного навчально-методичного забезпечення, що відповідає чинним освітнім документам і створює передумови для успішної і організованої діяльності педагогів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Енциклопедія освіти / гол. ред. В.Г. Кремінь. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
2. Жорова І.Я., Кузьмич Т.О., Назаренко Л.М. Самоосвіта педагога як умова підвищення його професійної компетентності: методичні рекомендації. Херсон. РІПО. 2012. 56 с.
3. Проект Закону України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/-2145-19>.

Наталія ЛОГВИНЕНКО
(Київ, Україна)

РОЗВИТОК КОГНІТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ КУРСАНТІВ У ПРОЦЕСІ З'ЯСУВАННЯ АНТИКОЛОНІАЛЬНИХ ІДЕЙ ТВОРЧОСТІ Т. ШЕВЧЕНКА

Нині не тільки пам'ятні роковини письменника світової слави Тараса Шевченка, а й війна проти жорстокого ворога, ще з часів Революції Гідності та гібридної війни на сході України, спонукає нас, українців, суттєво по-новому відкрити для себе Кобзаря. Не тільки виголошувати поетичні рядки, що стали крилатими, а й заглибитися у багатогранний материк Шевченкового слова.

Вивчати твори плануємо так, щоб якнайкраще розвивати когнітивні здібності курсантів: їхню здатність через знаходження, сприймання і переробку необхідної інформації самостійно пізнавати, розуміти, усвідомлювати й передавати її, зберігати набуті знання і застосовувати їх.

З'ясовувати антиколоніальні ідеї творчості Тараса Шевченка пропонуємо з читання вголос поеми «Кавказ». Поцікавимося у курсантів про відчуття від почутого, щоб зрозуміти, чи сприйнявся зміст поеми. Адже сприйняття – одне з можливостей отримувати інформацію і через відчуття обробляти її. За необхідності, після обговорення, використовуємо повторне мовчазне читання, вибіркове вголос – виразність